

Miljøbevægelsen NOAHs Høringssvar
Stejlepladsen
- lokalplanforslag, kommuneplantillæg og miljørapporter

Bedre adgang til naturen kan være nøglen til at takle alvorlige sundhedsproblemer. Så enkelt er budskabet i nyere videnskabelig forskning inden for sammenhængen mellem natur og livskvalitet. Det står i skærende kontrast til, hvordan Københavns Kommune i øjeblikket er ved at bortskaffe de sidste naturområder på Amager Fælled, Stejlepladsen og andre grønne oaser for at bygge boliger. Forståelse for naturens betydning for livskvalitet øges i disse år, og Københavns Kommune kan lige i sidste øjeblik nå at ændre fejlbeslutninger fra fortiden – til gavn for københavnere og vores efterkommere.

Lokalplanen går også imod Københavns Kommunes klima- og naturbeskyttelsesforpligtelser.

Baseret på en simpel fremskrivning af tallene fra Danmarks Statistik – og uden at tage højde for, at de fleste nye borgere er babyer, der ikke har et selvstændigt behov for en bolig – fremstiller man det som om, København vil få et boligbehov på mindst 5.000 nye boliger om året. I virkeligheden er der tale om netto cirka 1.000-1.300 nytilkomne københavnere årligt med et boligbehov.

Natur skaber livskvalitet og sundhed

En gennemgang af den tilgængelige forskning peger på en stærk sammenhæng mellem manglende adgang til naturområder og sygdom. Forskningen forbinder naturafsavn med større tendens til fedme, psykiske problemer og højere dødelighed.¹

Institut for Europæisk Miljøpolitik (IEEP) har udarbejdet en gennemgang af videnskabeligt materiale og konstaterer blandt meget andet at:

- Læger ordinerer færre antidepressiver i byområder, der indeholder flere træer.
- Forekomst af fedme og inaktivitet er højere blandt personer med mindre adgang til naturen.
- Adgang til naturen er forbundet med psykisk velvære og lavere dødelighed.
- Gravide kvinder, der lever tæt på naturområder, har i gennemsnit lavere blodtryk og føder større spædbørn.
- Mænd i dårligt stillede byområder har 16 procent lavere risiko for at dø tidligt, når de har grønne områder i nærheden.

Byer som Oslo og den baskiske by, Victoria-Gasteiz, gør naturen tilgængelig for alle deres borgere. Vi bør være inspireret af dette, og vi må arbejde sammen – borgere og politikere – så alle inden for de næste ti år har natur inden for 300 meters afstand fra deres hjem.

At give alle sociale lag og fællesskaber en aktiv ret til natur vil forbedre sundhed, social integration og være et stort skridt hen imod at mindske sociale og sundhedsmæssige uligheder.

Det er NOAHs holdning, at mennesker og samfund trives langt bedre, når vi har adgang til naturen. Det er videnskabeligt bevist, at adgang til natur giver os frihed og hjælper os med at leve sundt. Københavns Kommune må gå forrest i forhold til dette, men også i forhold til at sørge for, at klima- og biodiversitetskrisen imødegås ved at træffe hårde beslutninger – i dette tilfælde handler det om, at Natur kommer til at vægte højere end Økonomi.

---

¹ <http://www.foeeurope.org/sites/default/files/biodiversity/2017/briefing-nature-health-and-equity-march-2017.pdf>

Imod Københavns klima- og naturbeskyttelsesforpligtelser

København Kommunes klimaplan om CO₂-neutralitet i 2025 holder ikke, når København fortsætter med at ødelægge naturen og udvide boligmassen. Boligmassen står for 40 procent af Danmarks forbrug af ressourcer, og det kræver store mængder ressourcer at bygge nye boliger. Københavns Kommune bygger hovedparten af sin plan om CO₂-neutralitet på den falske præmis om, at øget afbrænding af bioenergi kompenserer for byens udledninger.

Men bioenergi er ikke CO₂-neutral. FN-reglerne får det blot til at fremstå sådan, fordi FN anser bioenergi for at være CO₂-neutral. Når København i kolossale mængder forbruger og importerer bioenergi, får det byen til at fremstå som grøn. Men det er faktisk forkert, hvis man kigger bag om tallene.

Danmarks Statistik slår fast, at det fremstår som om, Danmark i perioden 1990-2013 har haft et fald på 21 procent i den samlede udledning af drivhusgasser. Men samtidig påpeges følgende "Medregner man udslip fra biomasse, som ifølge de gældende principper i FN's klimapanel anses for at være CO₂-neutralt, udgjorde reduktionen i udslip af drivhusgasser knap fem procent". (Danmarks Statistik 2015).

FN's regler drejer sig blandt andet om, at hvert land kun skal medregne CO₂-udledning inden for landets grænser. Så når Danmark importerer bioenergi, medregnes ikke de konsekvenser, det har haft for det land, hvor produktionen har fundet sted.

København er nødt til at gå andre veje og plante flere træer – ikke rydde naturen og bruge flere af naturens ressourcer på at bygge og opvarme boliger. Kommunen har forpligtet sig til naturbeskyttelse også for at sikre biodiversitet mv. Dette lokalplanforslag går imod dette princip.

Københavns Kommunes befolkningstal vokser ikke som påstået

Politikerne på Københavns Rådhus har i mange år fastholdt, at Københavns Kommune må bygge i voldsomt tempo for at følge med befolkningsvæksten. Man taler om "11.000 nye københavnere" om året. Men som tal fra Danmarks Statistik viser, er det først og fremmest de mange nyfødte, der bidrager til befolkningsvæksten.

Nyfødte har ikke brug for egen bolig de første mange år. Så selv om Københavns befolkning vokser i disse år, er det ikke korrekt, at det medfører et tilsvarende byggebehov.

Ifølge tal fra Danmarks Statistik har til- og fraflytningen siden 1979 til København fra andre kommuner svinget meget. I 2005 flyttede netto cirka 4.000 borgere ud af kommunen. I 2011 var det omvendt, med netto cirka 4.000 tilflyttere. Fra 2015 til 2017 har tallet været cirka 0. Indvandring fra udlandet viser vækst siden 2005 med netto cirka 4.500 indvandrere i 2016.

Graf 1 på næste side viser, at København fra 2008 til 2016 har haft et stigende antal nyfødte, fra cirka 8.000 til cirka 10.000, årligt. Samtlige andre nytillkomne borgere, det vil sige netto tilflytning og netto indvandring fratrukket antallet af døde (cirka 3.500), bidrog således kun til væksten med netto cirka 1300 personer fra 2008 til 2015 og med cirka 1.000 personer i 2016.

Graf 1: Nettoflytninger fra andre kommuner til København (sort) og nettoindvandring fra udlandet (gul).

Graf 2: Befolkningsvækst i København 2008-2016. Nyfødte (grønne søjler), andre nytilkomne netto (gule søjler)

Ovenstående grafer viser, at Københavns befolkning vokser i disse år, men væksten skyldes først og fremmest det store antal nyfødte. Så vidt vi ved, har nyfødte ikke brug for egen bolig de første mange år. De cirka 4.500 personer netto, der indvandrede i 2016, har brug for boliger, men der blev jo samtidig frigivet et antal boliger fra de cirka 3.500 afdøde. Alt i alt er det i disse år snarere netto cirka 1.000-1.300 nytilkomne københavnere, der årligt har brug for en bolig, og ikke de 11.000, man taler så meget om.

Hvor mange boliger er der så brug for? Det afhænger af mange ting herunder forhold uden for København, så det er ret usikkert, om væksten fortsætter som nu.

For det første er Københavns Kommune ikke en øde ø, og de omkringliggende kommuner, inklusive Frederiksberg, udgør et opland af stor betydning. Antallet af boliger samt boligpriserne i Københavns omegn har direkte betydning for valg af bopæl for københavnernes. Ifølge en vurdering fra COWI i samarbejde med Erhvervsstyrelsen vil opførelsen af en letbane i Ring 3 medføre øget byggeri i omegnen. Som følge heraf vil befolkningsvæksten i Københavns Kommune falde med cirka 30 procent.

For det andet har de økonomiske konjunkturer betydning. I opgangstider flytter mange flere borgere ud af København til hus, have og grønne områder, end der gør i nedgangstider. De underliggende tal viser, at det specielt er unge, der flytter ind, og børnefamilier, der flytter ud af kommunen. Antallet af beboere pr. lejlighed var i 1986 på 1,75. Tallet har været stigende frem til i dag, så der nu (2015-2016) bor cirka to personer pr. lejlighed.

For det tredje har arten af byggeri stor betydning, idet store, dyre boliger tiltrækker velhavere, og mindre kollegieværelser tiltrækker studerende.

Det er tankevækkende, at meget af det, der bygges i København i disse år, er eksklusivt byggeri præget af By & Havns interesser. By & Havn er tynget af en gæld på knap 20 milliarder kroner fra allerede gennemført metrobyggeri, og selskabet skal nu bidrage til to nye metrolinjer. Indtjeningen kommer fra salg af byggegrunde, så her er det altafgørende, at grundpriserne er høje, hvilket opnås ved højt og tæt byggeri med dyre boliger.

I årene 2008-2015 blev der bygget cirka 1.600 nye boliger om året i København. Det har dækket behovet hos de netto cirka 1.300 nytilkomne og behovet grundet nedrivninger og lejlighedssammenlægninger. Siden 2016 har man sat gang i byggeriet med cirka 5.000 nye boliger årligt. Baseret på en simpel fremskrivning af tallene fra Danmarks Statistik fra 2013 til 2017 – og uden at tage højde for, at de fleste nye borgere er babyer – fremstiller man det som om, København vil få et boligbehov på mindst 5.000 nye boliger om året. I virkeligheden er der tale om netto cirka 1.000-1.300 nytilkomne københavnere årligt med et boligbehov.

Dermed efterlades rigelig plads til flere grønne områder og byparker til københavnernes og ikke mindst: Plads til ikke at bebygge Amager Fælled og Stejlepladsen.

Københavns Kommune må sætte en stopper for den uigenkaldelige naturødelæggelse, som føres ud i livet i vores hovedstad. Vi er mange borgere, der ønsker en helt anden retning for byudviklingen – langt mere natur og grønne områder – og således håber vi, at Københavns Kommune vil gå forrest i bevarelse og beskyttelse af den enorme biodiversitetsskattekiste, som stadig eksisterer nærmest lige midt i hjertet af vores hovedstad – til gavn for borgerne i København, vores børn og deres børn og naturen i sig selv.

Med venlig hilsen,

NOAH – Friends of the Earth Denmark

Inger Vedel
Natalia Lehrmann
June Rebekka Bresson